

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ
ДОКУМЕНТАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
МЕНЕДЖМЕНТУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ФІЗИКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

27 квітня 2023 року

УДК: 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ (протокол №5 від 23 травня 2023 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (26-27.04.2023 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Ю.В. Фещук, О.А. Герасименко, Н.В. Дупак, Н.В. Симонович, О.І. Шурин. Рівне: РДГУ, 2023. 128 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 26-27 квітня 2023 року на кафедрі професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ спільно з працівниками Сарненського педагогічного фахового коледжу РДГУ, ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”, РМЦТУМ Рівненської міської ради, Комунального закладу “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 5 від 18 травня 2023 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, СПК,
РМЦТУМ, 2023

УДК: 375. 5. 017: 332

*Юрій Вікторович Фецул,
канд. пед. наук, доцент кафедри
професійної освіти, трудового навчання та технологій
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

*Роман Олександрович Шоботенко,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціального
014.10 «Середня освіта. Трудове навчання та технології»
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти нашої держави й передбачає реальне й планомірне оновлення школи старшого ступеня і має найбільшою мірою враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті соціального та професійного самовизначення і відповідності вимогам сучасного ринку праці [3].

Актуальною залишається проблема підвищення результативності самостійної пізнавальної діяльності учнів у нових умовах функціонування профільної школи: з одного боку, змінюються пріоритети щодо цілей (формування творчої, активної, самостійної, відповідальної особистості; забезпечити самовизначення, реалізацію освітніх потреб та створити умови для ефективної самостійної роботи учнів), а з другого боку, організація навчання будується переважно на традиційній основі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Самостійна робота займає важливе місце в профільній школі. Як свідчать дослідження вчених і практиків відповідна організація самостійної навчальної роботи є одним з найдоступніших і перевірених практикою шляхів підвищення ефективності уроку, та активізації пізнавальної діяльності учнів [2].

Останніми роками методи, форми, види самостійної роботи, вимоги до її організації досліджували А. Алексюк, Н. Ничкало, П. Підкасистий, М. Сметанський, Н. Тализіна. Умови ефективності самостійної роботи в

процесі трудового і профільного навчання досліджували Г. Ігнатенко, О. Коберник, В. Сидоренко, Г. Терещук та інші.

Можливості використання ІКТ в освітньому процесі аналізують у своїх дослідженнях В. Беспалько, Б. Гершунський, Р. Гуревич, М. Жалдак, І. Роберт та ін. Використання ІКТ у процесі трудового і профільного навчання досліджують П. Бісіркін, О. Ващук, Р. Лещук, С. Назаров, І. Цідило, Я. Якунін та інші.

Часто поза увагою залишається природна потреба учнів у самостійному здобутті та поглибленні знань, використанні інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі [1]. На нашу думку, ефективна організація самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання можлива за умов організації навчально-виховного процесу, який побудований на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Постановка завдання. Незважаючи на значний внесок учених-методистів у теорію і практику профільного навчання у теоретико-методичних працях, спектр організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій залишається недостатньо вивченим. Мета нашого дослідження: з'ясувати теоретичні основи організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій має значний вплив на організацію самостійної роботи учнів у профільних класах. При цьому, саме за допомогою комп'ютерних технологій можна підвищити інтерес учнів до занять, оскільки відомо, що учневі набагато легше працювати на уроці, коли його оточують ілюстрації, зразки, та відео- і аудіо-матеріали.

Проте на сьогодні існує ціла низка суперечностей між вимогами сьогодення щодо застосування інформаційно-комунікаційних технологій в самостійній роботі учнів й існуючою системою технологічного напрямку профільного навчання у старшій школі.

Ми вважаємо, що ефективній самостійній роботі учнів профільної школи сприятиме:

- використання хмарних сервісів в навчальному процесі (Google Диск, Google форми, Google презентації, Google таблиці тощо);
- використання аудіовізуальних засобів, зокрема відеоматеріалів, мультимедійних презентацій;
- використання інтернет-ресурсів, інтернет-довідників;
- використання мобільних гаджетів.

Також, на нашу думку, слід застосовувати технологію «перевернутий

клас» як прогресивну методику організації самостійної роботи учнів профільної школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Серед особливостей застосування ефективних організаційних і навчальних технологій «перевернутого» навчання і інформаційно-комунікаційних технологій в профільній школі варто зазначити такі:

- вони мало поширені в системі загальної середньої освіти;
- учителю необхідно мати додатковий час на підготовку, відбір ресурсів, запис відеофрагментів тощо;
- у школах низька якість Інтернет-зв'язку;
- учителю потрібен додатковий час на опанування даних технологій [4].

Для організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій ми пропонуємо використовувати наступні підходи:

Використання інтерактивних технологій навчання. Застосовуйте різноманітні веб-сервіси, навчальні програми та онлайн-ігри, щоб сприяти зацікавленості учнів у процесі навчання та розвитку їх навичок.

Підтримка комунікації з учнями. Забезпечте можливість обміну думками, ідеями та результатами роботи через електронні засоби комунікації, такі як форуми, чати або електронні пошти.

Забезпечення доступу до навчальних матеріалів. Забезпечте доступ до електронних версій підручників, методичних посібників та рекомендацій з використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Заохочування учнів до самостійності. Дайте учням можливість вибирати завдання з різних тем, створюйте можливість для самостійного визначення темпу та глибини вивчення матеріалів.

Забезпечення оцінки результатів роботи учнів. Використовуйте онлайн-інструменти для збору та аналізу результатів роботи учнів, такі як тести, опитування, завдання, виконані учнями відео- та аудіоматеріали тощо.

Забезпечення безпечної праці під час роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями. Дотримуйтеся вимог з охорони персональних даних, забезпечення безпеки під час роботи з онлайн-ресурсами тощо.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Ідея втілення інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес, зокрема в самостійну роботу учнів, полягає у досягненні мети високоякісної освіти, яка є конкурентоздатною та спроможною забезпечити кожному школяреві умови для самостійного досягнення того чи іншого завдання, творчого та технічного розвитку.

Перспективи подальших пошуків у зазначеному напрямку дослідження полягають у розробці методики організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій та перевірки її ефективності на практиці.

Список використаних джерел:

1. Бісіркін П. М. Особливості використання комп'ютерних та інтернет-технологій у процесі практичних занять з трудового навчання учнів основної школи. Інформаційні технології і засоби навчання, 2013, Том 36, № 4. С. 18-25.
2. Генкал С. Е. Організація самостійної пізнавальної діяльності учнів профільних класів на основі індивідуальних освітніх проектів: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.09 - теорія навчання. Ін-т педагогіки АПН України. Київ, 2008. 24 с.
3. Концепція профільного навчання в старшій школі. *Освітній портал Педрpresa* [Електронний ресурс]. URL: <http://pedpresa.com.ua/blog/kontseptsiyaprofilnoho-navchannya-u-starshij-shkoli.html> (дата звернення: 25.04.2023).
4. Литвинова С. Г. Технології навчання учнів у хмаро орієнтованому навчальному середовищі загальноосвітнього навчального закладу. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2015, Том 47, № 3. С. 49-66.

УДК: 378.147:640.4 - 057.4

*Олена Іванівна Шурин,
канд. пед. наук, доцент кафедри
професійної освіти, трудового навчання та технологій,
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

ДО ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. В умовах розбудови системи освіти, динамічних змін і швидкоплинних нововведень в освітній галузі, відбувається стрімка цифрова трансформація, інноваційний розвиток й системи вищої професійної освіти, призначення якої – підготовка здобувачів освіти відповідно до умов сьогодення та запитів майбутнього, фахівців, котрі спроможні відповідати на виклики науково-технічного прогресу й мати достатні для здійснення інноваційної професійної діяльності компетентності. Стратегія професійної підготовки майбутніх фахівців сфери послуг будується з урахуванням викликів суспільства майбутнього.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проблема професійної підготовки майбутніх фахівців досліджувалася різними науковцями, зокрема, теоретичні основи вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців вивчали Н. Гузій, Р. Гуревич, О. Дубасенюк, Н. Ничкало, О. Щербак та ін., розвиток професійних компетентностей фахівців у

ЗМІСТ

Бірук Н.П. Реалізація технології проектного навчання у процесі трудової підготовки учнів наукового ліцею.	3
Герасименко О.А., Байрак Ю.А. Теоретичні аспекти розвитку уміння виготовлення виробів декоративно-прикладного мистецтва в учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інструктажів.	6
Герасименко О.А., Грицина І.М. Базові засади розвитку творчої уяви в учнів 10-11 класів на уроках профільного навчання з використанням методів проєктування.	11
Герасименко О.А., Коваль В.В. Теоретичні основи формування практичних навичок втілення проектного задуму в учнів старшої школи в процесі профільного навчання з використанням мультимедійних засобів.	17
Герасименко О.А., Савчук М.С. Характерні особливості розвитку компетентності культурного самовираження в учнів старших класів на уроках технологій з використанням практичних методів навчання.	24
Дунак Н.В. Формування практичної компетентності майбутніх фахівців з готельно-ресторанного обслуговування у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.	27
Лісова С.В. Особливості функціонування єдиного освітнього простору в епоху інтеграції і глобалізації освітніх систем.	31
Мойсеєць К.В. Організація дистанційного навчання при викладанні фахових дисциплін спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології).	35
Павленко В.В. Технологічна карту уроку “Технології”: проблеми розробки.	39
Пісна Т.М. Імідж як складова індивідуального стилю діяльності сучасного викладача.	45
Саванчук О.А. Роль графічної підготовки та дизайну у становленні молодого вчителя технологій.	48
Савченко Л.О. Педагогічна діагностика оцінювання якості знань студентів у закладах освіти.	52
Савчук П.П., Петрівський Я.Б., Савчук Л.А. До питання про якість професійної підготовки фахівців у ЗВО.	48
Симонович Н.В. Методика професійного та профільного навчання майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема.	58
Симонович Н.В., Гуцалюк С.В. Теоретичні основи розвитку загально-трудоуних умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор.	63
Симонович Н.В., Мельник М.А. Теоретичні основи формування проєктно-технологічної компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	68
Симонович Н.В., Ярмолка Н.В. Теоретичні основи формування інформаційно-цифрової компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	73

Фещук Ю.В., Борейко Н.С. Теоретичні аспекти розвитку графічних вмій учнів старших класів на заняттях предмету “Технології” з використанням практичних методів.	79
Фещук Ю.В., Глемба М.Б. Теоретичні основи розвитку просторового мислення учнів старшої школи на уроках креслення з використанням графічних задач.	84
Фещук Ю.В., Зайко М.О. Теоретичні аспекти розвитку екологічної грамотності учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.	88
Фещук Ю.В., Мосійчук С.А. Теоретичні аспекти формування графічної компетентності учнів закладів професійно-технічної освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	93
Фещук Ю.В., Шоботенко Р.О. Теоретичні основи організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій.	98
Шурин О.І. До питання професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування.	101
Шурин О.І., Войтович Т.М. Актуальний стан розвитку критичного Мислення учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання.	104
Шурин О.І., Волошук В.В. Розвиток творчого потенціалу учнів старшої школи в процесі профільного навчання.	112
Шурин О.І., Жабчик В.Б. Теоретичні основи розвитку професійно-пізнавальних інтересів учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інноваційних методів навчання.	117
Шурин О.І., Жупило О.Л. Формування дизайнерських знань та умінь учнів 10-11 класів в процесі профільного навчання.	121
Відомості про авторів.	126

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(26-27 квітня 2023 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Юрій Вікторович Фещук,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Надія Василівна Дупак,
Наталія Василівна Симонович,
Олена Іванівна Шурін.*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 15.03.2023 р. Підписано до друку 24.05.2023 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 9,79.
Обл. вид. арк. 4,55. Замовлення № 218/1. Наклад 100.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)

